

PHƯƠNG PHÁP RA CÂY VÀ CHĂM SÓC LAN HẬU CÂY MÔ

1. Thiết kế vườn lan trồng cây lan con cây mô

Cây con trong phòng thí nghiệm được nuôi trong điều kiện đủ dinh dưỡng, nhiệt độ mát mẻ, cường độ ánh sáng nhẹ, ẩm độ cao. Do vậy, khi chuyển cây lan từ chai mô ra vườn ươm cần chú ý tạo tạo các điều kiện cho cây lan con phù hợp. Cụ thể:

- Vườn ươm phải thông thoáng, cao ráo và sạch sẽ chiều cao vườn 3 - 3.5m.
- Vườn phải có lưới che ánh sáng đạt 30 - 50% ánh sáng tự nhiên.
- Có mái che để ngăn ngừa mưa lớn vào mùa mưa.
- Có hệ thống tưới phun sương.

2. Dụng cụ

- Thau dùng chứa nước rửa cây lan con sạch môi trường nuôi cấy.
- Giấy báo + khay (rổ) để trữ cây.
- Bình phun sương.
- Giá thể trồng là xơ dừa, dớn đen hoặc dớn trắng chuẩn bị tùy theo loại cây lan (lan con Dendro, Mokara, Cattleya, Ren,... sử dụng giá thể là xơ dừa; riêng lan con Hồ Điệp sử dụng giá thể là dớn trắng).
- Thuốc phòng trừ nấm bệnh như Mancozeb, Dithan...
- Vỉ bằng xốp hoặc vỉ nhựa có lỗ để trồng cây.

3. Cây giống

Cây lan cấy mô được nuôi dưỡng trong các chai cấy, hộp nhựa. Sau khi cây lan con đã phát triển hoàn chỉnh, cao khoảng 3 – 4 cm, có bộ rễ cân đối với lá, có thể chuẩn bị để mang ra trồng.

4. Các phương pháp tiến hành

❖ Phương pháp xử lý giá thể:

➤ Giá thể xơ dừa:

- Vỏ dừa phải được ngâm nước trong vòng 1 tuần để loại bỏ bớt chất tanin.

- Cắt vỏ dừa thành từng miếng dài khoảng 5cm vừa đủ để bó cây lan con, đập toại miếng xơ dừa đã được cắt và tiếp tục xả nước 2 - 3 lần.
- Ngâm xơ dừa trong thuốc nấm ở nồng độ 1‰. (có thể sử dụng xơ dừa trong vòng 3 - 4 giờ sau khi ngâm thuốc nấm).

* **Lưu ý:** Xơ dừa sử dụng là từ vỏ dừa khô.

➤ **Giá thể dón trắng:** Ngâm nước từ 1 - 2 ngày, sau đó ngâm thuốc nấm ở nồng độ 1‰ là có thể sử dụng làm giá thể cho cây lan con hậu cấy mô.

❖ **Phương pháp chuyển cây lan con *In-vitro* ra vườn ươm:**

➤ **Bước 1:** Chai mô hoặc hộp mô lấy ra từ phòng thí nghiệm đặt vào kệ vườn ươm cho thích nghi dần với điều kiện môi trường bên ngoài. (Có thể có hoặc không).

➤ **Bước 2:**

- Đối với chai mô: cho nước sạch vào chai lắc nhẹ để tách lớp thạch và cây. Sau đó dốc ngược vào thau nước sạch cho thạch và cây tuột ra khỏi chai.
- Đối với hộp mô: thao tác lấy cây lan con từ hộp mô cho vào thau nước sạch để dằm hơn và không gây tổn thương cho cây lan con.

- **Bước 3:** Rửa sạch môi trường bám trên cây lan con (đặc biệt là rễ lan) bằng cách rửa 2 - 3 lần nước sạch. Loại bỏ rễ hay lá bị hư thối, thao tác nhẹ nhàng tránh làm tổn thương đến rễ và lá, không nên để cây lan con ngâm quá lâu trong môi trường nước vì rễ và lá bị thương sẽ dễ bị úng lá và thối rễ dẫn đến cây lan chết sau khi chuyển ra vườn ươm.

- **Bước 4:** Ngâm cây lan con vào thau nhựa chứa nước có pha thuốc nấm Dithan nồng độ 1- 2‰ trong vòng 2 phút.

➤ **Bước 5:**

- ✓ Chuẩn bị rổ nhựa: Trải giấy báo lên rổ nhựa, dùng bình xịt làm ướt giấy báo.

- ✓ Vớt cây lan con sau khi ngâm thuốc nấm ra rổ nhựa, trải đều các cây lan con trên rổ nhựa giúp các cây lan con thông thoáng.
- **Lưu ý:** Không nên bó cây lan con ngay sau khi ra cây nên để sau 2 ngày mới bó cây, điều này giúp hạn chế việc cây lan con bị úng rễ sau khi trồng vào vĩ.

➤ **Bước 6: Cách trồng**

Vắt khô miếng xơ dừa đã được xử lý thuốc nấm rồi quấn quanh rễ cây lan con cho vừa tay. Sau đó cho vào vĩ trồng lan.

Cho vĩ trồng ra vườn ươm.

5. Chăm sóc

❖ **Phương pháp tưới nước:** Trong thời gian 2 tuần đầu tiên sau khi chuyển cây lan con *In-vitro* ra vườn ươm không nên sử dụng phân bón chỉ tưới nước 2 lần/ngày (chủ động điều chỉnh liều lượng nước tưới tùy theo mùa nắng hay mùa mưa).

* **Lưu ý:** Chỉ phun sương cho ướt lá và giá thể, không nên phun sau 4 giờ chiều.

❖ **Phương pháp sử dụng phân bón cho cây lan con:**

Đối với phân bón nên phun phân vào buổi sáng và tùy vào từng giai đoạn của cây lan có chế độ phân bón khác nhau.

✓ Cây lan con sau khi chuyển từ hộp nuôi cấy mô chỉ phun nước ngày 2 lần trong vòng 2 tuần đầu tiên.

✓ Tuần lễ thứ 3 phun Vitamin B1 với nồng độ 1ml/lít nước (2 lần/tuần).

✓ Các tuần thứ 4 trở đi có thể phun phân NPK 30-10-10 kết hợp phân hữu cơ sinh học BiO-1 và Vitamin B1 phun luân phiên từ 1 - 2 lần/tuần. Nồng độ phân tưới cho lan con như sau:

- Phân NPK 30-10-10 dùng 0.5 – 1 g/lít nước.
- Phân hữu cơ sinh học BiO-1 dùng 1 – 2 ml/lít nước.
- Vitamin B1 dùng 0.5 - 1ml/lít nước.

❖ **Phòng trừ sâu bệnh:** Thực hiện phun phòng định kỳ 15 ngày/lần. Sử dụng luân phiên các loại thuốc khác nhau.

Thuốc trừ bệnh thường dùng: Rhidomil, Aliette, Score, Vicarben, Nativo...

Thuốc sâu: Confidor, Supracide, Decis, B thái lan...

* *Sử dụng thuốc phòng trừ sâu bệnh theo liều lượng thấp nhất so với khuyến cáo và nên phun thuốc vào buổi chiều tối.*

✓ Sau 4 – 6 tháng, cây lan con tương đối lớn, ta có thể chuyển sang chậu lớn, cho thêm than vào và treo lên giàn để tiếp tục chăm sóc.

✓ Riêng lan con Mokara nên chuyển ra trồng trên mặt luống vỏ đậu phộng và tiếp tục sử dụng chế độ phân bón như trên (áp dụng phương pháp trồng tương tự cây lan Mokara lớn, với phương pháp này cây lan con Mokara tăng trưởng nhanh hơn và giá thể ít bị rêu so với các phương pháp trồng khác).